

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 26sten Maart 1877.

CREMERS.
VAN AKERLAKEN.
PICKÉ.
SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot wijziging der derde alinea van art. 73 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte.

De meerderheid der leden, die aan het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdeelingen deel namen, kon in dit wetsvoorstel niet anders zien dan eene nadere omschrijving en uitlegging aan art. 73 der wet van 6 September 1851 (*Staatsblad* n°. 125). Dezen achtten den wetgever tot zoodanige nadere omschrijving en uitlegging allezins bevoegd en gerechtigd. Zij meenden dat de woorden van de Grondwet, in artt. 147 en 184, daarbij geenszins in den weg staan. Wat overigens het utiliteits-argument betreft, oordeelden zij, dat de noodige maatregelen alligt te laat zouden genomen worden, indien er gewacht werd tot oorlog feitelijk aanwezig zou zijn. Uit vrees voor verkeerde toepassing mogt deze wetsvoordragt niet worden teruggehouden. Wel erkende men dat deze wet veel magt toekent; maar niet meer magt dan volstrekt noodig is, om in oogenblikken van gevaar de onzijdigheid of de onafhankelijkheid van het land te handhaven. Hetzelfde begrip is aanwezig in de 4de alinea van art. 73, alwaar door watersnood ook verstaan wordt dringend of dreigend gevaar; terwijl bovendien in alinea 2 van art. 184 der Grondwet en in art. 74 der wet van 1851 een voldoende voorbehoedmiddel tegen misbruik of een correctief daarvan gevonden wordt.

De minderheid deelde echter in deze zienswijze niet. Deze leden gaven gaarne toe, dat de beteekenis van »oorlog» nader kan worden bepaald, door den wetgever; maar hun was het niet begrijpelijk, dat met oorlog, in den zin van art. 147 der Grondwet, bedoeld zou zijn, de tijd in dit wetsontwerp omschreven.

Art. 184 van de Grondwet geeft twee redenen op waarom de Koning de militie buitengewoon kan bijeenroepen, vooreerst in geval van oorlog, ten tweede in geval van andere buitengewone omstandigheden. Deze wet geeft als kenteeken van oorlog op, het feit, dat de militie is bijeengeroepen; nu is daarbij wel als beweegreden vermeld, de dreigende toestand voor 's lands defensie. Daar nu echter het feit meer dan de beweegreden in het oog valt, zal de bevoegdheid tot onteigening ook in geval van andere buitengewone omstandigheden gegeven worden. Deze leden herinnerden het gebeurde in 1870 en zonder eenigen blaam aan de bewindslieden destijds te willen geven, maakte deze herinnering hen toch zeer beducht om, ook bij twijfel aan de grondwettigheid der nadere omschrijving, zoo uitgebreide magt aan militaire of civile autoriteiten toe te kennen.

Aldus vastgesteld den 26sten Maart 1877.

CREMERS.
BEERENBROEK.
HENGST.
THOOFT.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot wijziging van eenige artikelen der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen omtrent inkwartieringen enz.

Schier dezelfde redeneringen die vóór of tegen het wets-

ontwerp tot wijziging van alinea 3 van art. 73 der ont-eigeningswet waren aangevoerd, werden, als ook hier geldig, tegen dit wetsvoorstel herhaald, hoewel de tegenstanders moesten erkennen, dat de argumenten, aan de noodzakelijkheid of nuttigheid der gewijzigde bepalingen ontleend, hier meer klemmend zijn en de behoefte aan zoodanige wijziging voor de betrokken militairen meer zich doet gevoelen. Er waren dan ook leden die, hoewel zij de voorgedragen uitbreiding van magt ongaarne zagen, op gronden van noodzakelijkheid of nuttigheid er in zouden berusten.

Aldus vastgesteld den 26sten Maart 1877.

CREMERS.
BEERENBROEK.
HENGST.
THOOFT.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot ver-strekking van Rijkspaarden aan officieren, die tot het houden van dienstpaarden zijn verpligt.

Onderscheidene leden toonden zich met dit ontwerp weinig ingenomen. Men twijfelde of door officieren van alle wapenen het aangeboden middel zal gebruikt worden. De maatregel zal inzonderheid gunstig werken voor officieren van de infanterie. Het grootste bezwaar achtte men daarin gelegen, dat vooral de onbereden officieren in den regel niet een zoo even geleverd jong remontepaard zullen kiezen, maar veeleer een goed verzorgd en toegereden paard. Daardoor zal de lust tot paarden toe te rijden bij de onderofficieren en tot de paarden goed te verzorgen en er hart voor te krijgen bij de manschappen worden uitgedoofd, zelfs de dienstneming onder de cavalerie er onder lijden. Hoewel men gaarne wil aannemen dat de Regering bepalingen maken zal ter voorkoming dat de escadrons er onder lijden zouden, en het dus niet in den regel gebeuren zal, dat zij als ontredderd zullen geraken, vreesde men toch voor de mogelijkheid dat zoo iets gebeuren kan, indien op een gegeven oogenblik vele onbereden officieren van paarden moeten voorzien worden.

Intusschen was het ontwerp, oorspronkelijk welligt on-aannemelijk, naar het oordeel van velen, zeer verbeterd door de toevoeging der woorden: »voor zoo verre de dienst toelaat», en door de bepaling dat de officieren van de paarden zich niet zullen kunnen ontdoen, dan na gebruik gedurende vijf jaren, tenzij daartoe gebleken noodzakelijkheid bestaat.

In het vertrouwen bovendien dat de Minister gevolg zal geven aan zijn voornemen om de intrekking der Koninklijke besluiten van 13 Mei 1837, 12 September 1866 en 29 Junij 1862 voor te dragen, zouden zeer vele leden zich ten slotte met deze voor gedragen wet vereenigen en hunne goedkeuring er aan geven; hoewel men er, op grond van het belang van de dienst, wel eenig bezwaar tegen bleef behouden.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 26sten Maart 1877.

CREMERS.
BEERENBROEK.
HENGST.
THOOFT.